

BEETLES-LIFE

(LIFE17/NAT/FI/000181)

Haapajatkumon turvaaminen Tuohikarpion YSAn alueella

Metsähallitus

Järvi-Suomen luontopalvelut

Teijo Heinänen 2022

Tämä toimenpidesuunnitelma on laadittu Beetles LIFE -hankkeessa Euroopan Unionin LIFE-rahoituksen tuella.

Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

1 Yleiskuvaus

Lomakkeella annetaan hallinnolliset yleistiedot alueesta, kerrotaan suunnitelman tavoite ja sen mukaan tehtävien toimenpiteiden pinta-alat sekä kuvataan suunnitteluprosessi.

Suunnittelualueen nimi	Tuohikarpionharju YSA	Pinta-ala (ha)	39,98	
		Josta vettä (ha)	0,07	
		Päivämäärä	31.03.2022	
Kunta / kunnat	Kunta osa			
Hämeenlinna				
Puistoalue				
644- Sisä-Suomi				
ELY-keskus				
4- Häme				
Tekijä(t)				
Teijo Heinänen				
Suunnitelman tavoite / tavoitteet	Haapajatkumon ja samalla haapalajiston turvaaminen. Punahärö ym.			
Suojelualueet ja muut alueet				
Koodi	Nimi	Pinta-ala (ha)	Pinta-ala suunnittelualueella	Lisätietoja
YSA250448	Tuohikarpionharjun luonnonsuojelualue	39,98	39,98	
Erityisarvot		Luokka / arvo		Pinta-ala (ha)
Kaava		Merkintä		
Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset		Vuosi	Kattavuus	

Suunnitelman osallistaminen ja tiedotus		
Tapahtuma	Päiväys	Henkilö / organisaatio
Maanomistajan mielipide ja lupapyyntö.	04.02.2022	UPM
Lausuntopyyntö.	04.02.2022	HAM-ELY

1A Tiivistelmä	
Toimenpidesuunnitelma	Tuohikarpionharju YSA
Tiivistelmä suomeksi	<p>Punahärö (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) on äärimmäisen uhanalainen laji. Sen toukka elää kuolleiden, maahan kaatuneiden järeiden haapojen kuoren alla. Kaarnan pitää olla puussa kiinni ja sen alla on oltava kosteaa, mustaa, osittain hajonnutta nilakerrosta. Jotta Evon (lähi)alueella (FI0325001) tällaisia haapoja olisi jatkuvasti, pitää haapajatkumo turvata. Nyt siellä on paljon vanhoja puita, mutta nuoria erittäin vähän. Jotta haavan uudistuminen sujuisi hyvin, on suunnitelmassa kaataa haaparyhmien ympärille kuusia. Näiden tarkoitus on estää hirvien pääsy syömään haavan taimia. Yhdellä kuviolla hidastetaan virtausta ojaksi kaivetussa entisen puron latvaosassa puilla ja mahdollisesti kivillä. Yhdellä kuviolla tehdään myös pienaukotusta haavan ja raidan hyväksi. Yhdelle kuviolle tehdään pieniä verkkoaitauksia haavan taimien suojaksi.</p>
Tiivistelmä englanniksi	<p>As the area represents later stages of the succession of taiga forests the regeneration of aspen in this site is a slow process. The planned restoration actions are targeted to promote aspen which is the main resource for the critically endangered <i>Cucujus cinnaberinus</i>. Larva of this species eats dead moist phloem of dead aspen. A decaying aspen tree continuum has endangered nowadays. Big spruces will be cut down around aspens by sawing. This will save aspen saplings from moose, that should otherwise eat them. There will also be made: Slower the flow of water in the creek, which has been dug out. And small clearings around young aspens. And small chain-link fences to save saplings from moose.</p> <p>This restoration plan has been produced in the Beetles Life project with the support of Life funding from the European Union. The contents of this material reflect the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.</p>
Tiivistelmä ruotsiksi	

2 Alueen nykytila; yhteenveto

Ennallistamista tai luonnonhoitoa rajoittavat arvot tai piirteet.

Yleiskuvaus

Kohdetta luonnehtivat etelä-pohjoissuuntainen Tuohikarpionharju. Se on pikemminkin mäki, jota ympäröivät pienemmät mäet sekä niiden väliset kosteat painanteet. Kasvillisuustyypiltään alue on tuoreen lehdon ja lehtomaisen kankaan mosaiikkia kuitenkin lehtojen ollessa vallitsevia. Lehtolaikuissa kasvaa mm. sinivuokkoa, kevätlinnunhernettä, mäkilehtolustetta, oravanmarjaa ja käenkaalia. Myös metsäkastikka on rinteillä paikoin runsas. Harjumäen juurella on kosteita saniaisvaltaisia lehtoja tai lehtokorpia, joissa kasvaa mm isoalvejuurta, metsäalvejuurta ja hiirenporrasta.

Kohde on hyvin kuusivaltainen ja puusto on pääosin vanhaa. Sekapuuna on erityisesti alueen itäosassa ja pohjoispään mäellä jonkin verran vanhoja ylispuukoivuja. Eri puolilla aluetta noin 10 jättihaapaa ja kymmeniä pienempiä haapoja. Muutamia mäntyjä kasvaa harjumäen laella. Itäosan lounaaseen viettävällä rinteellä kasvaa kolme nuorta metsälehmusta ja pohjoispään rinteessä ainakin 10 monirunkoista lehmusta, joista yksi järeä puu sekä ainakin viisi pensasmaista lehmusta. Valtaosassa kohdetta pensaskerros on niukka. Siellä täällä on vähän puiden taimia, nuorta pihlajaa sekä lehtolaikuilla jokunen lehtokuusama. Pohjoispään rinne on puustoltaan harvempaa ja siellä kasvaa melko runsaasti vadelmaa.

Tärkeimmät luontoarvot

Luontotyytit	Boreaaliset Luonnonmetsät 9010, Puustoiset suot 91D0, Lähteet ja lähdesuot 7160, Pikku joet ja purot 3260,
Lajisto	Kantopanusammal EN, aarnisammal VU, kantokorvasammal NT, purokatvesammal NT, metso, punahäro (ei paikalla).
Yhteenveto maankäytön historiasta tai alueen luonnosta aikaisemmin sekä vertailu nykyiseen	Kohde on ollut pitkään ennen perustamista 2020 YSAksi UPM:n säästömetsää.

Erityisarvot (voivat rajoittaa hoitoa tai ennallistamista)

Erityisarvo	Lisätiedot		
Virkistyskäyttöä tai rakenteita	on	ei	X
Erityisiä maisema-arvoja	on	ei	X
Muinaisjäännöksiä	on	ei	X
Suojelualan rajan läheisyys	on	X	ei
Pohjavesialue	on	ei	X
Muita erityispiirteitä	on	ei	X
Uhanalaisia lajeja	X	Direktiivilajeja	X
Uhanalaisia luontotyypejä	X	Natura 2000 –luontotyypejä	X

2A Natura 2000 –luontotyypit ja uhanalaiset luontotyypit

Luontotyypit suunnittelualueella ja alueeseen sisältyvillä suojelualueilla

Natura 2000 –luontotyypit suojelualueilla				Luontotyyppien edustavuus			
Suojelualue	N2000 –luontotyyppin koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala	Erinomainen	Hyvä	Merkittävä	Ei merkittävä
YSA250448	9010	Luonnonmetsät	30,52	2,56	22,03	5,93	0
	91D0	Puustoiset suot	1,24	0	1,24	0	0
	7160	Lähteet ja lähdesuot	0,72	0	0	0	0,72
Suojelualue	Natura 2000-luonto-tyyppien peittämä alue suojelualueittain		Inventoimaton maa-alue suojelualueittain	Inventoimaton vesialue			
YSA250448	32,48		0	0			
Natura 2000 –luontotyypit suunnittelualueella				Luontotyyppien edustavuus			
Luontotyyppi			Pinta-ala	Erinomainen	Hyvä	Merkittävä	Ei merkittävä
7160 - Lähteet ja lähdesuot			0,72	0	0	0	0,72
9010 - Luonnonmetsät			30,52	2,56	22,03	5,93	0
91D0 - Puustoiset suot			1,24	0	1,24	0	0
Pinta-ala yhteensä			32,48	2,56	23,27	5,93	0,72

2B Muut luontotyyppitiedot

Lomakkeella listataan suunnittelualan inventointiluokat ja kasvillisuustyyppitiedot.

Inventointiluokka	Pinta-ala (ha)	Kasvillisuustyyppi	Kasvillisuustyyppin pinta-ala inventointiluokittain (ha)
311 - Varsinaiset korpisuot	4,11	400103 - Ruohokangaskorpi RhKgK	1,33
		400110 - Saniaskorpi SaK	0,36
		450006 - Mustikkaturvekangas I MTKg I	1,64
		450007 - Ruohoturvekangas RhTKg	0,78
251 - Sammal-varpu-ruoho (lehtomainen)	27,94	300703 - Käenkaali-mustikkatyyppi (hb) OMT	27,94
242 - Sammal-varpu (tuore)	6,25	300603 - Mustikkatyyppi (hb, sb) MT	6,25
336 - Tihkupinta	0,72	400305 - Mesoeutrofiset tihkupinnat meeuTh	0,72
312 - Korpi-välipintasuot	0,88	400110 - Saniaskorpi SaK	0,88
422 - Puro (leveys < 2 m)	0,07		0,07
Inventoimaton maapinta-ala suunnittelualueella	0		

2C Lajisto									
Suunnittelualueen merkittävä lajisto.									
Suojelualueen tunniste	Laji (1)	Suojelustatus					Elinympäristö	Isäntä- / ravintokasvi	Vieraslaji (7)
		D (2)	e/u (3)	R (4)	U (5)	Muu status (6)			
YSA250448	aarnisammal		U		VU				
YSA250448	kantokorvasammal		-		NT				
YSA250448	kantopaanusammal		E		EN				
YSA250448	purokatvesammal		-		NT				

Sensitiiviset lajit: 0 kpl

1) Lihavoituna ne direktiivilajit, jotka olivat peruste valita ko. alue Natura 2000 -alueverkostoon

2) D = EU:n Lintudirektiivin liitteessä 1 tai Luontodirektiivin liitteessä II tai IV mainittu laji 3) e = erityistä suojelua tarvitseva laji , u = uhanalainen laji

4) R = rauhoitettu laji

5) U = Valtakunnallisesti tai alueellisesti uhanalainen tai silmällä pidettävä laji Uhanalaisuusluokitus: CR = Äärimmäisen uhanalainen, EN = Erittäin uhanalainen, VU = Vaarantunut, NT = Silmällä pidettävä, RT = Alueellisesti uhanalainen

6) H = Harvinainen, V = Vaatelias, M = Muu

7) Vain poistettavat vieraslajit merkitään

3 Tavoitteet ja toimenpiteet

Toimenpidealueet ja niillä tehtävät toimenpiteet riittävän yksityiskohtaisesti toiminnan suorittamista varten

Tavoite	Toimenpiteet kuvioittain (1)	Toimenpiteen pinta-ala (ha) (3)	Tavoitteen pinta-ala (ha) (4)	Osasto	Kohdetunnus	Priorisointi (2)	Osa-alue (5)	
	Laji							
9- 9 - Muun lajin elinympäristön hoito, lisäksi tekstikenttään laji	912- Ojien patoaminen	1,64		2588	2776			
		1,64						
	954- Pienaukutus	2,43		2588	2775			
		2,43						
	964- Muu puuston käsittely		2,56		2588	2778		
			6,42		2588	2788		
			2,33		2588	2782		
			2,42		2588	2789		
			1,12		2588	2790		
			2,27		2588	2781		
			2,87		2588	2779		
			1,31		2588	2777		
			8,59		2588	2767		
			29,89					
		Kokonaispinta-ala (ha)	33,96	33,96				
Toimenpiteiden kokonaisala (ha) (6)	34,68	Toimenpiteiden kattavuus (ha) (7)		34,68				
Osa-alueet (6)								
Alueen numero	Tavoite	Tavoite pinta-ala	Alueen kuvaus		Toimenpide pinta-ala	Toimenpide		

1) Jokainen toimenpide omalle rivilleen tavoitteittain. Esim. mikäli sama toimenpide esiintyy neljällä biotooppikuviolla, tavoite kirjautuu neljälle riville, joista jokainen saa oman biotooppikuvionsa pinta-alan. Toiseen sarakkeeseen kuvionumero.

2) Toimenpiteiden suositeltava kiireellisyys. Johdetaan biotooppikuvioilta, muutetaan tarvittaessa käyttäjän toimesta.

3) Kunkin toimenpiteen kokonaisala: Esim. mikäli toimenpide on merkitty neljälle biotooppikuviolle, kokonaisala on näiden biotooppikuvioiden yhteenlaskettu ala.

4) Kaikkien yksittäisen tavoitelajin omaavien biotooppikuvioiden yhteenlaskettu pinta-ala: esim. soiden ennallistaminen –tavoitteen kaikkien biotooppikuvioiden yhteenlaskettu pinta-ala

5) Erillisellä toiminnolla muodostetun osa-alueen numero

6) Kaikkien toimenpiteiden yhteenlaskettu pinta-ala; päällekkäiset summautuvat.

7) Toimenpiteiden horisontaalinen pinta-ala; päällekkäiset eivät summaudu.

8) Osa-alue muodostetaan erillisellä toiminnolla sen jälkeen, kun tavoitetaulukosta on aktivoitu osa-alueeseen sisällytettävät rivit. Osa-alueet voidaan muodostaa vain saman tavoitteen omaavista kuvioista.

4A Toimenpiteet ja kustannukset

Lomakkeella kuvataan arviot toimenpiteiden kustannuksista ja tuloista.

Aiheuttaja	Kustannus, €	Tulo, €	Huom.
Aitaukset	1000		3 pientä aitausta haavantaimien ympärille kuviolle 2777. 180 cm verkko eläviin kuusiin.
Ojan patoaminen	1000		Vedenkulkua hidastavien patojen teko.
Ostopalvelu	4000		Puiden kaato hirviesteeksi haaparyhmien/haapojen ympärille.
Pienaukotus	1000		Pienaukotus haapojen ja raitojen hyväksi.
Puron alun uoman ennallistamista kiviä pudottamalla.	500		Teijo Heinänen henkilötyönä.

4B Toimenpiteet ja kustannukset (Vanhat kustannustiedot)

Lomakkeella kuvataan toimenpiteet, arvioidaan vaadittavat resurssit töiden toteuttamiseksi ja hakattavat puutavaralajit. Toimenpiteet ja pinta-alat johdetaan biotooppikuviolta laskemalla yhteen saman toimenpiteen omaavien biotooppikuvioiden pinta-alat.

Toimenpide	Laatu	Pinta-ala (ha)	Määrä	Yksikkö	Tunnit	€	Huomiot
912 - Ojien patoaminen		1,64					
954 - Pienaukotus		2,43					
964 - Muu puuston käsittely		2,56					
964 - Muu puuston käsittely		6,42					
964 - Muu puuston käsittely		2,33					
964 - Muu puuston käsittely		2,42					
964 - Muu puuston käsittely		1,12					
964 - Muu puuston käsittely		2,27					
964 - Muu puuston käsittely		2,87					
964 - Muu puuston käsittely		1,31					
964 - Muu puuston käsittely		8,59					

Myytävä puutavara lajeittain eroteltuina

Puutavaralaji	Määrä (m ³)

Kustannuksia aiheuttavat työaika-arviot, yhteenveto

Kustannustekijä	Työpäiviä	Muu

5A Vaikutukset Natura 2000 –alueeseen

Toimenpiteiden vaikutukset Natura 2000 -luontotyypeihin ja direktiivilajeihin (+ : positiivinen, - : negatiivinen, o : ei vaikutusta). Direktiivilajeista arvioidaan vaikutukset vain luotodirektiivin liitteiden II ja IV sekä lintudirektiivin liitteen I lajeihin.

Suojelualue koodi	Natura 2000 –luontotyyppi		Toimenpide	Arvioitu vaikutus	Vaikutusala	Kohdentuminen	Perustelu positiivisille tai negatiivisille vaikutuksille
YSA250448	7160 - Lähteet ja lähdesuot						
	9010 - Luonnonmetsät		MuuPuuKäs	o; neutraali vaikutus	34,68	Suunnittelualan sisäpuolelle	Puiden kaato negatiivinen. Kaadon haavantaimien suojaus positiivinen.
	91D0 - Puustoiset suot						
Suojelualue koodi	Direktiivilaji	Direktiivin liite (lajien osalta)	Toimenpide	Arvioitu vaikutus	Vaikutusala	Kohdentuminen	Perustelu positiivisille tai negatiivisille vaikutuksille
YSA250448	aarnisammal						
YSA250448	kantokorvasammal						
YSA250448	kantopaanusammal						
YSA250448	purokatvesammal						
Natura 2000-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta perusteluineen			Ei tarvita	X	Tehtävät toimenpiteet eivät oleellisesti heikennä niitä arvoja, joiden perusteella alue/alueet on valittu Natura 2000 –verkostoon. Tämän perusteella toimenpiteet eivät vaadi luonnonsuojelulain (1996/1096 65 §) mukaista Natura 2000-arviota.		
			Tarvitaan				

Sensitiiviset lajit: 0 kpl

5B Muut vaikutukset luontoon, ympäristöön ja käyttöön

Arviointi kohdistuu suunniteltujen toimenpiteiden suunnittelualueelle tai sen ulkopuolelle aiheutuviin vaikutuksiin, jotka eivät liity alueen Natura 2000-arvoihin. Lomakkeella arvioidaan toimenpiteiden negatiivisia ja positiivisia vaikutuksia luontoon (esim. kasvillisuustyypit ja lajit), ympäristöön ja alueen käyttöön.

Toimenpide	Kohdentuminen	Arvioitu vaikutus	Kuvaus; esim. toimet negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi.	Perustelut
Muu puuston käsittely	Suunnittelualan sisäpuolelle	o; neutraali vaikutus	Puiden kaato.	Puiden kaato negatiivinen. Kaadon haavantaimien suojaus positiivinen.

6 Seuranta, selvitys- ja tutkimustarpeet sekä viestintä

Lomakkeella kuvataan toimenpidealueilla oleva tai niille suunniteltu erityisseuranta (joka ei ole osa toimenpidealueiden normaalia hoitoseurantaa), mahdolliset tulevaisuuden selvitys- ja tutkimustarpeet sekä viestintä.

Seurantavuosi	Kuvio/osa-alue	Seurantatyyppi	Seurantamenetelmä
2019	Keskeinen osa.	Sammaselvitys	Reitti
2023	Keskeinen osa	Taimettumisseuranta	Koealat

Ajankohta	Tutkimustarve

Pvm	Viestintä

7 Yhteenveto lausunnoista, maanomistajien muutosehdotuksista sekä Metsähallituksen vastineet

Lausuja	Esitetty muutosehdotus / kommentti	Metsähallituksen vastaus / muutokset suunnitelmaan

8 YSA-kohteiden rajoitukset ja rasitteet

Nimi	Tunnus	Rajoituspinta-ala (ha)	Rajoitustyyppi	Liikkumisrajoitus aika	Lisätietoja
Pinta-ala yhteensä (ha)					